

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

ในบทนี้ กล่าวถึง ขอบเขตในการศึกษา จำนวนตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง วิธีการศึกษา ระยะเวลาในการศึกษาและระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

1. ขอบเขตการศึกษา

1.1 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ ครอบคลุมถึงพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลข่าวสารภายใน (Internal Information Search) และพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลข่าวสารภายนอก (External Information Search) ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และวัดระดับด้านความคุ้นเคย (Familiarity) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความเชี่ยวชาญ (Expertise)

1.2 ขอบเขตประชากร

การศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มาวิเคราะห์และหาข้อสรุป โดยมีขอบเขตประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 15-65 ปี ที่อาศัยในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 257,261 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่, 2545: ออนไลน์)

2. จำนวนตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

2.1 จำนวนตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดที่ความคลาดเคลื่อนเท่ากับร้อยละ 5 (ช่วงความเชื่อมั่น 95%) สูตรที่ใช้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531) คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N แทนค่า จำนวนประชากรทั้งหมดในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
เท่ากับ 257,261 คน

e แทนค่าความคลาดเคลื่อน เท่ากับ 0.05

เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 399.37 หรือเท่ากับ 400 คน

2.2 การสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยทำการเก็บข้อมูลตามแหล่งชุมชน ศูนย์การค้า สถานศึกษา และแหล่งท่องเที่ยวต่างๆในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ โดยเจาะจงเก็บเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวในประเทศ ทำการเก็บข้อมูลตามสัดส่วนจำนวนประชากรกระจายในแต่ละตำบล ในช่วงสิงหาคม – กันยายน 2546 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบล

ตำบล	จำนวนประชากร	ร้อยละจากประชากรรวม	จำนวนตัวอย่าง
ช้างเผือก	25,615 คน	9.96	40 ตัวอย่าง
สุเทพ	20,644 คน	8.02	32 ตัวอย่าง
แม่เหียะ	17,311 คน	6.73	27 ตัวอย่าง
ป่าแดด	15,919 คน	6.19	25 ตัวอย่าง
หนองหอย	8,427 คน	3.28	13 ตัวอย่าง
ท่าศาลา	5,560 คน	2.16	9 ตัวอย่าง
หนองป่าครั่ง	7,692 คน	2.99	12 ตัวอย่าง
ฟ้าฮ่าม	6,634 คน	2.58	10 ตัวอย่าง
สันผีเสื้อ	9,099 คน	3.54	14 ตัวอย่าง
ศรีภูมิ	27,703 คน	10.77	43 ตัวอย่าง
พระสิงห์	10,885 คน	4.23	17 ตัวอย่าง
หายยา	18,149 คน	7.05	28 ตัวอย่าง
ช้างม่อย	15,178 คน	5.90	24 ตัวอย่าง
ช้างคลาน	27,506 คน	10.69	43 ตัวอย่าง
วัดเกต	30,913 คน	12.02	48 ตัวอย่าง
ป่าตัน	10,027 คน	3.90	16 ตัวอย่าง
รวม	257,261 คน	รวมทั้งสิ้น	400 ตัวอย่าง

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดเชียงใหม่ (2545: ออนไลน์)

3. วิธีการศึกษา

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามซึ่งอาศัยโมเดลพฤติกรรมการณ์หาข้อมูลข่าวสารและสมมติฐานของ Gursoy (2001) เป็นหลักในการสร้างคำถาม โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยด้านความคุ้นเคย (Familiarity) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการค้นหาข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านความเชี่ยวชาญ (Expertise) ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการค้นหาข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 4 ข้อมูลพฤติกรรมการค้นหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลภายใน (Internal Information Search) และจากแหล่งข้อมูลภายนอก (External Information Search)

โดยนำมาปรับให้เข้ากับการศึกษาในประเทศไทยและแหล่งข้อมูลในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การวัดระดับความคุ้นเคยสามารถวัดได้ต่อไปนี้ (คำถามที่ 9 – 12)

1. เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้จักคุ้นเคยกับสถานที่ท่องเที่ยวภายในประเทศหลายแห่งมากกว่า
2. เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้จักคุ้นเคยกับสถานที่ท่องเที่ยวภายในประเทศหลายแห่งมากกว่า
3. เมื่อเปรียบเทียบกับคนที่เดินทางบ่อย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้จักคุ้นเคยกับสถานที่ท่องเที่ยวภายในประเทศหลายแห่งมากกว่า
4. ผู้ตอบแบบสอบถามได้พยายามเสาะแสวงหาข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ อยู่เสมอ

การวัดระดับความเชี่ยวชาญ (Expertise) สามารถแบ่งเป็น 5 ส่วนย่อย คือ

- 1) การตอบสนองทันทีโดยอัตโนมัติ (Automaticity) ซึ่งมีค่าวัดต่อไปนี้ (คำถามที่ 13 – 18)

1. ท่านไม่รู้สึกลำบากหากต้องทำหลายสิ่งในเวลาเดียวกัน

2. หากท่านชอบสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่งแล้ว ท่านจะไม่เปลี่ยนใจไปท่องเที่ยวที่อื่น
3. ท่านจะเลือกสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ที่แตกต่างจากเดิม เมื่อจะเดินทางท่องเที่ยวครั้งใหม่
4. ท่านชอบที่จะพักในโรงแรมหรือที่พักที่ท่านคุ้นเคยทุกครั้งเมื่อท่านเดินทางท่องเที่ยว
5. เมื่อท่านจะเดินทางท่องเที่ยว ท่านมักจะตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว โดยใช้เวลาไม่นานนัก
6. ท่านมักจะกลับไปท่องเที่ยวสถานที่ที่ท่านเคยไปมาแล้ว เพราะท่านมีคนที่ท่านรู้จักคุ้นเคยอยู่

2) ความสามารถในการจดจำ (Memory) ซึ่งมีคำวัดต่อไปนี้

(คำถามที่ 19 – 24)

1. ท่านจดจำได้ว่าในสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านระบุข้างต้น สามารถทำกิจกรรมอะไรได้บ้าง
2. เมื่อใดที่ท่านต้องการที่จะเดินทาง ท่านมักจะนึกถึงสถานที่ที่ท่านระบุข้างต้น ก่อนสถานที่อื่นเสมอ
3. ท่านสามารถเปรียบเทียบข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวได้จากความรู้ที่ท่านมีอยู่โดย ไม่ต้องมีการหาข้อมูลเพิ่มเติม
4. ท่านยังสามารถจดจำสิ่งที่ท่านทำในระหว่างที่ท่านพักผ่อนในสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่าน ระบุข้างต้น (สถานที่ที่ท่านเดินทางล่าสุด) ได้เป็นอย่างดี
5. ท่านสามารถนึกถึงภาพของสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่าน ระบุข้างต้น ได้อย่างชัดเจน และง่ายดาย
6. ท่านมักจะบอกคนรอบข้างเกี่ยวกับประสบการณ์ของท่านในการท่องเที่ยวในสถานที่ ที่ท่านระบุข้างต้น

3) ความสามารถในการจัดโครงสร้างความรู้ (Cognitive Structure) ซึ่งมีคำวัดต่อไปนี้ (คำถามที่ 25 – 29)

1. ท่านสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของสถานที่ท่องเที่ยวจากข้อเสนอที่น่าสนใจ

2. หากท่านมีรายชื่อของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศ ท่านสามารถจัดกลุ่ม สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจคล้ายคลึงกันได้
3. ท่านสามารถให้รายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านระบุไว้ข้างต้นได้
4. เมื่อท่านนึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ (เช่น พระธาตุคอกยสุเทพ) ท่านสามารถบอกชื่อสถานที่เหล่านั้นได้หลายแห่ง
5. ท่านไม่รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่น ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสถานที่ที่ท่านระบุไว้ข้างต้นเลย

4) การวิเคราะห์ (Analysis) ซึ่งมีคำวัดต่อไปนี้ (คำถามที่ 30 – 36)

1. เมื่อท่านตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ท่านมักจะเชื่อความเห็นของผู้อื่น มากกว่าตัวท่านเอง (เช่น ความเห็นจากบริษัททัวร์, เพื่อน หรือญาติ)
2. เมื่อท่านตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ท่านมักจะพิจารณาถึงสิ่งที่สถานที่นั้นมี เช่น กิจกรรมที่สามารถทำได้ หรือ ห้องอาหาร เป็นต้น
3. ท่านคิดว่าไม่จำเป็นที่ท่านต้องพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเลือกที่จะไป
4. ท่านคิดว่าข้อมูลที่มีให้ส่วนใหญ่ไม่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ของท่าน
5. ท่านมักจะถูกชักจูงให้ใช้ความคิดตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวมากเกินไปจนความจำเป็น
6. บ่อยครั้งที่ท่านใช้ความคิดในการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวมาก และนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด
7. ท่านมักจะเลือกทำในสิ่งที่จะต้องใช้เวลาใช้ความคิดน้อยกว่า เมื่อเทียบกับสิ่งที่ทำทำให้ท่านใช้ความคิดมากๆ (สิ่งที่ท่านต้องใช้ความคิดมาก)

5) การประเมินข้อเท็จจริงและหาข้อพิสูจน์ (Elaboration) ซึ่งมีคำวัดต่อไปนี้ (คำถามที่ 37 – 40 และคำถามที่ 43)

1. ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ใดที่หนึ่ง ท่านมักจะมีคำจำกัดความ ของสถานที่นั้นในใจ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น บริษัททัวร์ หนังสือนำเที่ยว ฯลฯ เช่น เป็นสถานที่ที่ดีหรือไม่ดี ราคาถูก หรือ ราคาแพง เป็นต้น
2. ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ท่านมักจะพิจารณาข้อเท็จจริงทุกอย่างที่ท่านทราบเกี่ยวกับสถานที่นั้นๆก่อนเสมอ
3. หากมีเพื่อนหรือญาติของท่านมีประสบการณ์ที่ไม่ดี เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกสถานที่ ท่องเที่ยว พวกเขา มักจะมาปรึกษาท่าน
4. ท่านมักจะใช้เวลาในการคิดพิจารณาถึงข้อมูลของ สถานที่ท่องเที่ยวที่ท่านรวบรวมได้ มากกว่าคนอื่น
5. ท่านชอบที่จะตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องการ การค้นหาข้อมูลและต้องใช้เวลา คิดพิจารณาอย่างมาก

ระดับการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายใน จากตัววัด ดังนี้ (คำถามที่ 41 – 42)

1. ท่านเลือกสถานที่ท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากสิ่งที่ท่านทราบอยู่แล้ว
2. ท่านมีความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่ท่านระบุข้างต้นมากเพียงพอตั้งแต่ก่อนที่ จะเลือกเดินทางไปสถานที่นั้น

ระดับการค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภายนอก จากตัววัด ดังนี้ (คำถามที่ 44 – 51)

1. ท่านมักจะสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวจากเพื่อนหรือครอบครัวเสมอ
2. ท่านมักจะสอบถามข้อมูลจากบริษัทนำเที่ยว
3. ท่านมักจะสอบถามข้อมูลจากสถานที่ให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว โดยตรง เช่น ศูนย์บริการข้อมูลท่องเที่ยวประจำจังหวัดหรืออำเภอ
4. ท่านมักจะศึกษาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวจากการชมโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ หรือ โฆษณาในหน้านิตยสาร
5. ท่านมักจะศึกษาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวจากบทความในนิตยสาร หรือ รายงานการสำรวจ

6. ท่านมักจะศึกษาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว โดยการค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต
7. ท่านมักจะสอบถามข้อมูลจากสถานที่ให้บริการข้อมูลของรัฐ เช่น สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
8. ท่านมักจะสอบถามข้อมูลจากแหล่งอื่นๆนอกเหนือจากที่ได้กล่าวมา

คำถามที่ต้องมีการกลับมาตรวจวัดในการวิเคราะห์ผลการศึกษา ได้แก่

- คำถามที่ 14 หากท่านชอบสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่งแล้ว ท่านจะไม่เปลี่ยนใจไปท่องเที่ยวที่อื่น
- คำถามที่ 16 ท่านชอบที่จะพักในโรงแรมหรือที่พักที่ท่านคุ้นเคยทุกครั้งเมื่อท่านเดินทางท่องเที่ยว
- คำถามที่ 18 ท่านมักจะกลับไปท่องเที่ยวสถานที่ที่ท่านเคยไปมาแล้ว เพราะท่านมีคนที่ท่านรู้จักคุ้นเคยอยู่
- คำถามที่ 29 ท่านไม่รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่น ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับสถานที่ที่ท่านระบุไว้ข้างต้นเลย
- คำถามที่ 32 ท่านคิดว่าไม่จำเป็นที่ท่านต้องพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวก่อนที่จะตัดสินใจเลือกที่จะไป
- คำถามที่ 33 ท่านคิดว่าข้อมูลที่มีให้ส่วนใหญ่ไม่มีประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวของท่าน
- คำถามที่ 35 บ่อยครั้งที่ท่านใช้ความคิดในการตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวมาก และนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด
- คำถามที่ 37 ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่ใดที่หนึ่ง ท่านมักจะมีคำจำกัดความของสถานที่นั้นในใจ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบริษัททัวร์ หนังสือแนะนำเที่ยว ฯลฯ เช่น เป็นสถานที่ที่ดี หรือไม่ดี ราคาถูก หรือราคาแพง เป็นต้น

นอกจากนั้นยังได้ศึกษาความสัมพันธ์ของระดับความคุ้นเคย (Familiarity) และความเชี่ยวชาญ (Expertise) ที่มีต่อการเลือกค้นหาข้อมูลจากแหล่งภายใน (Internal Information Search) และการเลือกค้นหาข้อมูลจากแหล่งภายนอก (External Information Search)

3.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมได้โดยการ ใช้แบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่พักอาศัยอยู่ใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่มีอายุ 15 ปี - 65 ปี

3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า จากข้อมูลที่ถูกรวบรวมไว้ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน เอกสาร งานวิจัย วารสาร บทความ ที่เกี่ยวข้อง และอินเทอร์เน็ต

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) คือการอธิบายลักษณะต่างๆ ไป ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ศึกษา และในรูปของตาราง และภาพ

3.3.1 การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือในการวัดแนวคิดแต่ละแนวคิด โดยใช้ Scale Reliability Analysis (วัฒนา สุนทรชัย, 2547)

3.3.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมตามแต่ละแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ความคุ้นเคย (Familiarity) ความเชี่ยวชาญ (Expertise) การค้นหาข้อมูลจากแหล่งภายใน (Internal Information Search) และการค้นหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลภายนอก (External Information Search) โดยใช้โดยใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) (ชูศรี วงศ์รัตน์ , 2534)

โดยการวัดระดับความสำคัญของพฤติกรรมต่างๆ ระดับของค่าเฉลี่ยเป็นดังนี้ คือ

4.50 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย

3.4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของแต่ละแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

Correlation Analysis โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (มยุรี ศรีชัย, 2541)ซึ่งได้แก่ ความคุ้นเคย (Familiarity) และความเชี่ยวชาญ (Expertise) กับ การค้นหาข้อมูลจากแหล่งภายใน (Internal Search) และจากแหล่งภายนอก (External Search)

4. ระยะเวลาการศึกษาและระยะเวลาเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลถูกเก็บในระหว่างเดือน สิงหาคม - กันยายน 2546 โดยใช้เวลาดังกล่าว
ในการเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือน และ มีการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษา ระหว่างปี 2546 - 2548
โดยใช้เวลาดังกล่าวในการศึกษาประมาณ 2 ปี

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved